

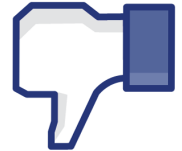

SSC Weekly Focus

บทความวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงของประเทศไทยสัปดาห์ ฉบับที่ ๓ / ๕๖ | ๒๙ ตุลาคม-๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

**การนำเสนอแนวคิด การ “คงไว้” หรือ “ยกเลิก” พ.ร.ก.ฉุกเฉิน
ต่อสถานการณ์ ๓ จชต.**

จากสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๗ เป็นผลให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตทรัพย์สินของประชาชน และกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทยมาเป็นระยะเวลายาวนานกว่า ๘ ปี การบริหารจัดการความไม่สงบด้วยการบังคับใช้กฎหมาย ๕ ฉบับ อันประกอบด้วย พ.ร.บ.กฎอัยการศึก พ.ศ. ๒๕๕๗ พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ พ.ร.ก.การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๕๘ พ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.๒๕๕๑ และ พ.ร.บ.การบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่ปรับเปลี่ยนการบังคับใช้ไปตามระดับความรุนแรงของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละท้องที่ จึงมีทั้งเสียงสนับสนุนและเสียงคัดค้านเสมอมา โดยเฉพาะ พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ที่มักถูกประชาชนและนักสิทธิมนุษยชนต่อต้านและเรียกร้องให้มีการยกเลิกมากที่สุด

ก่อนที่ พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ จะหมดอายุลงในอีก ๒ เดือนต่อจากนี้ รัฐจึงมีแนวคิดที่จะยกเลิกการประกาศใช้ พ.ร.ก.ดังกล่าวในบางพื้นที่ของ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งกำลังอยู่ในการพิจารณาของรัฐบาล เนื่องจาก พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ มีผลดีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ที่มีเหตุการณ์รุนแรง แต่กลับส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ที่สงบ ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ จึงนำมาพิจารณาและเสนอแนวคิดอย่างเป็นระบบว่าการ “คงไว้” หรือ “ยกเลิก” การบังคับใช้ควรมองผ่านมุมมองด้านความมั่นคง (Security Sector) และด้านสิทธิมนุษยชน (Human Right) ควบคู่กัน ดังตารางและกราฟต่อไปนี้

ปัจจัย	สถานการณ์	ประเมินผล
สถิติการเกิดเหตุในพื้นที่	จำนวนครั้ง	+ / -
การเกิดหมู่บ้านจัดตั้งในพื้นที่	มี/ไม่มี	+ / -
ความพึงพอใจในการชดเชย/เยียวยา	จำนวนคดี	+ / -
การร้องเรียน/การประท้วง	จำนวนครั้ง	+ / -

ด้านความมั่นคง (+, -)

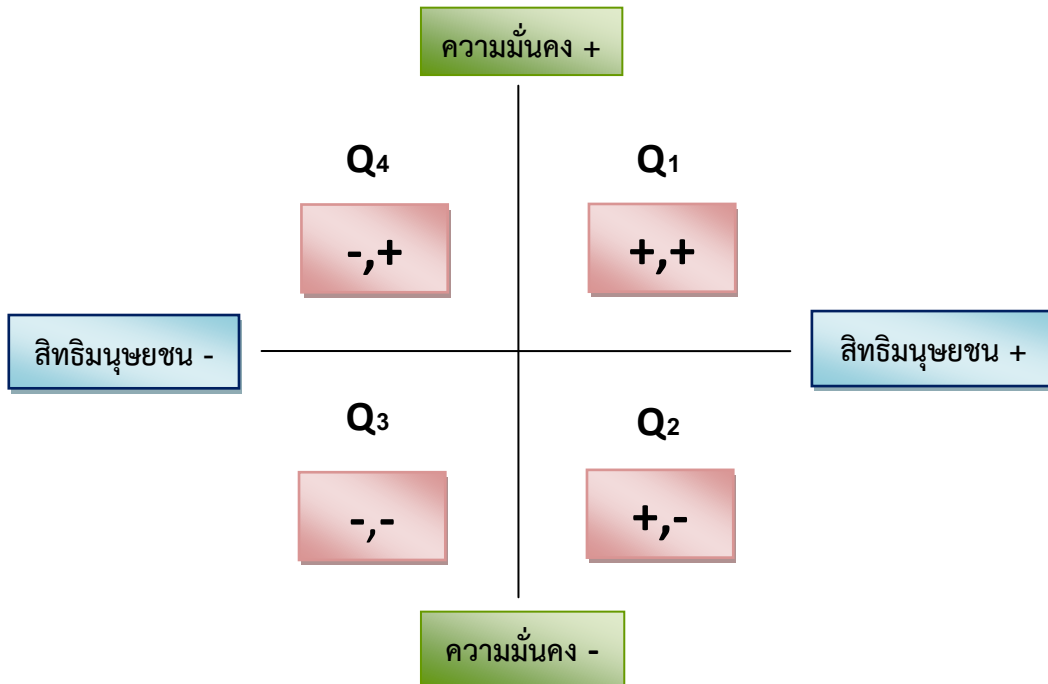
ด้านสิทธิมนุษยชน (+, -)

ตารางประเมินสถานการณ์เบื้องต้นที่มีผลต่อความมั่นคงและสิทธิมนุษยชนในพื้นที่

กระบวนการประมวลผลการ “คงไว้” หรือ “ยกเลิก” ใช้ พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ นั้น เริ่มต้นจากการพิจารณาข้อมูลที่มาจากปัจจัยทางความมั่นคง และปัจจัยทางสิทธิมนุษยชน ร่วมกันเป็นอันดับแรก (ตารางประเมินผล) ก่อนที่จะประเมินผลความรุนแรงของสถานการณ์โดยแบ่งเป็น ๒ ระดับ คือ ดีขึ้น (+) และ แย่ลง (-) แล้วระบุลงในกราฟประมวลผลฯ เพื่อประเมินค่าความจำเป็นของแต่ละพื้นที่ในการคงไว้ หรือ ยกเลิก พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ

กราฟประมวลผลการคงไว้ หรือ ยกเลิก พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ

หลังจากนั้นจึงประมวลผลตามค่าที่แสดงในแต่ละส่วน (Quarters) ดังนี้

Quarters	การประมวลผล	เหตุผล
Quarter 1 (Q1)	“คงไว้” หรือ “ยกเลิก” พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ ก็ได้	<ul style="list-style-type: none"> ■ ไม่กระทบกับสิทธิมนุษยชนของประชาชนในพื้นที่ ■ ความมั่นคงและสิทธิมนุษยชนมีความสมดุล (Balancing) มีประสิทธิภาพควบคู่กัน (S^+, H^+)
Quarter 2 (Q2)	“คง พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ” ไว้เพื่อเผื่อระวังด้านความมั่นคง	■ สถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนอยู่ในเกณฑ์ดี (H^+) แต่ด้านความมั่นคงยังอ่อนไหว (S^-)
Quarter 3 (Q3)	“คง พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ” ไว้ก่อน แต่ต้องรีบแก้ไขและ “ยกเลิก พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ” ให้เร็วที่สุด	■ ความมั่นคงและสิทธิมนุษยชนไม่ดีทั้ง ๒ มิติ (S^- , H^-)
Quarter 4 (Q4)	ยกเลิก พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ	■ มาตรการด้านความมั่นคงเข้มแข็งมาก กระทั่งกระทบสิทธิมนุษยชนของประชาชนในพื้นที่ (S^+ , H^-)

จากแนวความคิดข้างต้น เป็นการจำลองกระบวนการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูล (Data base) และหลักการความเป็นเหตุเป็นผล (Reasonable) ซึ่งจะส่งผลให้การพิจารณาความจำเป็นของการประกาศใช้ พ.ร.ก.การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๔๘ ในบางพื้นที่ของ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และการดำเนินชีวิตของประชาชนได้อย่างมีเสรีภาพและปลอดภัยมากกว่าการถกเถียงกันด้วยทัศนคติเพื่อหาข้อสรุปสุดท้ายนี้ แนวความคิดของการประมวลผลการ “คงไว้” หรือ “ยกเลิก” พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ จึงเป็นเครื่องมือต้นแบบ (Master Piece) ที่หน่วยงานต่างๆ สามารถนำไปพัฒนาหรือต่อยอดในการใช้งานที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่จริงได้มากยิ่งขึ้น...👉

